

---

pedagogical system. An analysis and evaluation of the prospects for the development of the system of educational and scientific provision of an open learning environment was carried out on the basis of the proposed approaches.

Approach. This work is devoted to the description of the technology of building a model of the educational and scientific support system of the open educational environment of a higher education institution. In order to solve this problem, the psychological and pedagogical literature on the research problem, the current legal framework in the field of digitalization of education in Ukraine and the European Union were analyzed. Approaches to the organization of quality assessment of the use of electronic resources in the educational process were considered. A survey of the participants of the educational process was also conducted. In the process of creating the model, an ontological approach, a resource approach, and a qualitative approach were used to assess the quality of the obtained model.

Actual or Anticipated Outcomes. The result was the construction of a model of the system of educational and scientific provision of an open educational environment of a higher education institution. That is, the creation of a graphic image and textual writing of elements of the system of educational and scientific support, connections between these elements and methods of their assessment.

Conclusions/Recommendations. As a result of the research, a model was obtained that can become an effective tool for the development of educational and scientific provision of the open educational environment of the educational institution. Such a model will contribute to the improvement of the quality of activities of the institution of higher education both in the educational and scientific spheres.

Заболотенко Денис³⁷

КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»

м. Вінниця, Україна

ORCID: [0000-0002-9775-070X](https://orcid.org/0000-0002-9775-070X)

E-mail: zabolotenkodenys@gmail.com

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЧЕРЕЗ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ В АСИНХРОННОМУ РЕЖИМІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

У поданій розвідці досліджено використання онлайн-навчання в режимі віддаленого часу під час процесу підвищення кваліфікації публічних службовців. Автором окреслено освітні онлайн-платформи, які акцентовані на асинхронний режим навчання. Визначено переваги та недоліки такого режиму освітнього процесу для працівників публічної сфери.

Ключові слова: *онлайн-навчання, асинхронний режим навчання, публічний службовець.*

---

³⁷©Заболотенко Денис (Zabolotenko Denys)

Improvement of the Qualifications of Public Servants Through Online Learning in Asynchronous Mode: Advantages and Disadvantagesstem. This research explores the use of online learning platform in the professional development process of public servants. The author outlines learning online platforms that are focused on asynchronous learning mode. The advantages and disadvantages of such a mode of the educational process for public sector workers are determined.

Keywords: *Online Education, Asynchronous Learning Mode, Public Servant.*

Вступ. Підвищення кваліфікації публічних службовців є ключовим елементом для забезпечення ефективності та якості їхньої роботи. Кожен публічний службовець мусить постійно розвиватись через ознайомлення зі змінами до законодавства, світових тенденцій, вивчати міжнародний досвід діяльності у його сфері діяльності. Окрім саморозвитку, не менш важливим є потреба у щорічному підвищенні кваліфікації, яке в умовах військового стану в Україні має складати 0,5 кредитів ЄКТС.

Водночас, повномасштабне військово вторгнення РФ змінило деякі пріоритети та з одного боку потребує постійної залученості публічних службовців у професійне виробництво, тим самим не даючи їм змогу на тривалий час відлучатися від робочого місця, а з іншого – масове скупчення осіб, особливо тих, хто має відношення до публічної служби, є небажаним в плані безпеки, з розрахунку на постійну загрозу ракетного обстрілу. За цих умов навчання онлайн набуває все більшої популярності та є найкращою альтернативою, яка дозволяє без суттєвого відриву від виробництва, підвищувати свої професійні компетентності.

Проблема дистанційного навчання є відносно новою у сфері освіти, а особливо її підгалузі, пов'язаної з навчанням державних службовців. Певні аспекти проблеми розкрито у працях Н. Алюшиної (психологічна особливості дистанційного навчання державних службовців) [1]; Л. Требик (принципи дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації управлінських кадрів на рівні місцевих адміністрацій) [3]; Л. Корнута (окреслила особливості реалізації дистанційного навчання для державних службовців) [2]. Проте, усі дослідники визначають лише переваги дистанційного навчання та акцентують увагу лише на навчанні у режимі реального часу, тоді як асинхронний режим, його переваги та недоліки наразі не постали сферою наукових розвідок.

Метою поданої розвідки є висвітлення переваг та недоліків асинхронного режиму навчання у професійному розвитку публічних службовців.

Основні результати. У законодавчому просторі, наказом МОН України ще у 2013 р. було затверджено положення про дистанційне навчання, яке поширюється у тому числі й на заклади післядипломної освіти або структурних підрозділах вищих навчальних закладів, наукових і освітньо-наукових установ,

---

що здійснюють післядипломну освіту. Відповідно до наказу, дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу у закладах освіти, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень [4].

Реалії сьогодення вимагають нових підходів у освіті, одним з яких постало дистанційне (або онлайн) навчання. Як вказує А. Алюшина, технологія дистанційного навчання є якісно новим прогресивним способом здобуття освіти на основі ідеї «відкритої освіти» завдяки можливостям сучасних інформаційних технологій [1]. На думку дослідниці, дистанційне навчання є найбільш оптимальним способом здобуття додаткової освіти або перепідготовки працівників органів державної служби, враховуючи їх чисельність та неможливість забезпечити усіх в режимі офлайн.

Єдине на сьогодні тлумачення дистанційного навчання державного службовця запропоновано у науковій розвідці Л. Корнути. Дослідниця визначає дистанційне навчання державного службовця, як індивідуалізований процес набуття професійних компетентностей спрямованих до практичного виконання завдань і функцій держави, а також підвищення компетентності в управлінській діяльності, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у сфері державної служби та функціонує на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій [2].

Онлайн навчання в практичній площині може відбуватись у двох формах: дистанційному навчанні в синхронному режимі (тобто в режимі реального часу, коли слухач та викладач перебувають онлайн в межах певної платформи відеоконференцзв'язку, відбувається їх прямиий діалог) та асинхронному режимі (коли є певна кількість онлайн курсів, як у текстовому так і форматі відео лекцій, які мусить опрацювати слухач та вже на основі чого скласти підсумковий контроль у формі рішення ситуативних задач, тестування тощо). У поданій розвідці ми акцентувати увагу на асинхронному режимі онлайн навчання, адже він є найбільш популярним серед працівників органів публічної служби. Власне згаданий вище наказ МОН пропонує наступне тлумачення асинхронного режиму – це взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо [3].

Сьогодні найбільшою популярністю користуються освітні платформи «EdEra» та «Prometheus», «Портал Дія.Цифрова освіта», але поданий процес не є сталим та постійно виникають нові платформи подібного зразку. Також, освітні програми онлайн формату пропонують різні заклади підвищення

кваліфікації, спрямовані виключно на працівників публічної служби, зокрема такі як «Вища школа публічного управління», регіональні осередки підвищення кваліфікації тощо.

Головною перевагою асинхронного режиму, що впливає на вибір програм, які реалізуються у його форматі працівниками державних органів є те, що він дозволяє самостійно слухачам розподілити власний час для виконання навчальних завдань не прив'язуючись до графіку занять та не полишаючи робоче місце, що в нинішніх умовах є досить вагомим показником.

Подібна гнучкість та доступність поєднується з можливістю повернення до вже пройденого та повторення матеріалу. Державні службовці можуть повертатися до певних частин курсу, щоб краще зрозуміти матеріал або підготуватися до підсумкового контролю, передбаченого програмою. Це дозволяє забезпечити більш глибоке засвоєння матеріалу та покращити якість навчання. Іншою перевагою асинхронного навчання є можливість навчання власним темпом. Державні службовці можуть вивчати матеріал швидше або повільніше в залежності від своїх індивідуальних потреб та можливостей. Це дає змогу кожному слухачу максимально ефективно засвоїти матеріал і забезпечити успішне проходження курсу не прив'язуючись до темпів викладання певного лектора або ж часових обмежень офлайн-програми чи програми, що реалізується дистанційно в межах реального часу. Не менш вагомим позитивним показником є масштабованість. Асинхронні онлайн-курси, на відмінну від синхронного навчання та тим паче навчання в режимі офлайн, не має обмеженості по кількості слухачів. Окрім того, онлайн-навчання може бути більш адаптивним до потреб та індивідуальних характеристик кожного слухача, що дозволяє підбирати навчальні матеріали та завдання, враховуючи потреби та рівень підготовки кожного, хто вирішив пройти курс.

Зауважимо, що поряд з перевагами, онлайн-навчання у режимі віддаленого часу має й низку недоліків, головним з яких є відсутність прямого контакту з викладачем (лектором, тренером). Викладач є тим суб'єктом навчального процесу, яке не тільки доносить інформацію. Він також допомагає роз'яснити окремі питання, адаптується до потреб аудиторії чи кожного окремого слухача. Відсутність подібної інтерактивності прямого навчання може знизити якість усього навчального процесу та підвищити ризик виникнення неправильної інтерпретації матеріалу. Крім того, асинхронне навчання може бути менш ефективним у випадку, коли потрібно навчитися практичних навичок або виконувати завдання, які вимагають прямої взаємодії між викладачем та слухачем. Особливо це актуально для професій, які передбачають пряму взаємодію з громадськістю, зокрема і робота у сфері державної служби.

З вищезначеного недоліку випливає й те, що асинхронне навчання може бути менш ефективним у випадку, коли потрібно розвивати здібності комунікації та співпраці в команді. Ще одним недоліком можемо назвати недостатню мотивацію до навчання. Відсутність живої взаємодії з викладачем та іншими слухачами може знизити мотивацію до навчання та ускладнити процес самомотивації. Слухач може просто пройти тестування, не опрацювавши наданий матеріал, тим самим поставивши за мету лише отримання сертифікату про проходження курсу, а не отримання нових знань та розвиток умінь. Важливо також пам'ятати, що асинхронне навчання онлайн не є універсальним рішенням для всіх сфер професійного розвитку. Для прикладу, для формування навичок комунікації, лідерства та розвитку міжособистісних відносин, синхронне навчання буде більш ефективним.

Висновок. Таким чином, реалії сьогодення роблять асинхронний режим навчання досить дієвим та мобільним способом підвищення кваліфікації публічних службовців, адже дозволяє учасникам навчального процесу працювати у зручній для них час та темп, забезпечуючи можливість повторення матеріалу та самостійної роботи. Окрім того, асинхронне навчання онлайн зменшує витрати на навчання та дозволяє публічним службовцям ефективно поєднувати роботу та навчання. Разом з тим поданий формат має низку недоліків, головним з яких є відсутність прямого контакту з викладачем, що ліквідує можливість діалогу, отримання уточнень на проблемні питання. В цілому, впровадження онлайн-курсів у асинхронному режимі може стати важливим інструментом для підвищення рівня професійної підготовки публічних службовців в умовах динамічного розвитку інформаційного суспільства. Однак, успіх цього підходу на нашу думку залежатиме від відповідної підготовки та планування з боку організаторів навчання та добросовісного ставлення слухачів до навчання в онлайн-режимі.

Список використаних джерел

1. Алюшина Н. О. Психолого-педагогічні та акмеологічні особливості дистанційного навчання державних службовців. URL: <https://www.yumpu.com/xx/document/read/8796623/> (дата звернення: 10.05.2023).
2. Корнута Л. М. Дистанційне навчання державних службовців: особливості реалізації. Правове життя сучасної України : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса : Гельветика, 2020. Т. 2. С. 41–44.
3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ МОН України від 25.04.2013р. № 466 : станом на 16 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 10.05.2023).
4. Требик Л. П. Основні принципи дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації управлінських кадрів регіону URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Trebik.pdf> (дата звернення: 10.05.2023)